

Wiadomości kraiove.

Okólnik

C. K. Rządu krajowego.

Stanowi się nagroda w pieniądzech tak zwane Taglia: pięćdziesiąt Czerwonych Złotych w Złocie za przystawienie bandy rozbójników.

Wysoka nadworna Kancelaryja za porozumieniem z C. K. powszechną Kamerą nadworną, uznała za dobre, aby nagroda w pieniądzech Taglia nazywana, pięćdziesiąt Cz. Zł. w Złocie, za przystawienie bandy rozbójników najwięcej z trzech osób złożony, w prowincyach Austrii średniej, Czechach, Morawie i Tyrolu zaprowadzona, także i na Galicyję rozciągała się.

Co w skutek Dekretu wysokiego Kancelaryi nadwornej z d. 28. Listopada 1822 do liczb. 32818, dla powszechnej podaie się wiadomości.

We Lwowie d. 30. Grudnia 1823.

(Podpisy).

Uwiadomienia

I. Najjaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z d. 28. Październ. r. z. i stosownie do przepisów najwyższego uniwersału z d. 8. Grudnia 1820 nadał razczył pięcioletny przywilej Józefowi Lahner i Franciszkowi Ma ch t s mosiężnikom w Maria hil f pod Nr. 16 mieszkającym, na poprawkę wyrabiania rozmaitych towarów na sposób Angielski platerowanych miedzi i tombaku, iak to kubków, naczynia do kawy (imbryków) świeczników każdego gatunku (lichtarzy) i t. d. w sposób lepszy i o pięć razy prędszy iak dotąd.

II. Najjaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z d. 21. Listopada r. z. i stosownie do przepisów najwyższego uniwersału z d. 8. Grudnia 1820 nadał razczył śletny przywilej Franciszkowi St o c g e r białoskórnikowi w Kirchbergu nad Wagramem na poprawę w wyprawianiu skórek surowych (futer), przez co takowe uszkodzeniu przez mól, równie iak skórki na sposób białoskórnicki wyprawione, nie podpadaia, a przy tem nie co tańsze, ciagleysze, miękkie, o wiele trwalsze, i dla swoicy większey trwałości pozbyciem odoru nieprzyjemnego, od skórek przez kusznierzy wyprawnych odszczególniają się.

III. Na uposażenie Gimnazyium Tarnopolskiego zapewnił Urodz. Franciszek Korytyński rocznie 200 Zł. W. W. 16 sażni drzewa opałowego, a Urodz. Brazm Zabielski rocznie 2 sążnie drzewa opałowego i 4 kop słomy. — Z ukontentowaniem podaie Rząd krajowy te powszechnie użyteczne czyny do wiadomości publiczney.

— Z Wiédnia dnia 24. Stycznia. —

Podług rozporządzenia obiętego Patentem z d. 21. Marca 1818, z obligacyi dawnieyszego długu Stanu procentowych, które w r. 1822 przez powszechny umarżający długi Stanu fundusz wykupione zostały, przeznaczono 5 mill. 678,488 ZR. 52 3/8 kr. ilości kapitalney na umorzenie, aby oszczędzeniem procentów, które tym sposobem rocznie 125,000 ZR. 22 3/4 kr. wynosi, wyrównać powiększaniu się rocznego wydatku na opłatę procentów z przedsiębranego losowania długów wynikającemu.

Umorzenie owych obligacyi długu Stanu, nastąpi d. 27. b. m. o godz. 10 przed południem w obecności ustanowionej tym końcem Kommissyi i w miejscu, gdzie zwyczajnie palone bywaia.

Obligacyie od roku 1818 ze Stanu długów Krsiowych ubycie i publicznie spalone, licząc w to i powyższe umorzenie, doydą do 27 mill. 861,400 ZR. 9 5/8 kr. ilości kapitalney, od której roczne prowizyie wynosily 625,004 ZR. 52 7/8 kr.

Między temi obligacyiami znajduia się:

- a) Kapitały bankowe w ilości - - - - - 7,280,258 ZR. 50 kr.
- b) Kapitały, na które wydane były obligacyie Kamery nadwornej - 7,82p,565 — 8 2/8 —
- c) Kapitały, na które wydane były obligacyie stanowe - - - - - 12,760,576 — 11 3/8 —

Razem 27,861,400 — 9 5/8 —

Przez 25 losowań, które w powyższym przeciągu czasu nastąpiły, z różnych kategorii procentowego długu Stanu, względem którego ogłoszone wykazy, udzielaia dokładnieyszych objaśnień, przywrócono do pierwiastkowej stopy procentowej 29 mill. 30,359 ZR. 34 3/16 kr. ilości kapitalney, od której prowizyie znizone 630,862 ZR. 9 5/8 wynosily.

Z obligacyi wykupionych i umorzonych, podciągnięto 695,569 ZR. 12 4/8 kr. ilości kapitalney pod losowanie, od której roczne prowizyie 15,882 ZR. 11 6/8 kr. wynosily. Ta ostatnia ilość zostawać będzie w ewidencyi,

na rzecz losowania uzupełniającego, pomienionym Patentem nakazanego.

Kurs Wiedeński z dnia 24go Stycznia: Obligacye długu Stanu 5 procentowe w M. K. 83 9/16. — Obligacye na pożyczkę do wygranania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. 133 1/4. — Obligacye na pożyczkę do wygranania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 99 3/4. — Certyfikaty na pożyczkę z r. 1821 za 100 M. K. — Kurs na Augsburg za 100 Kur. 100 Usó. — Moneta konwencyjna za 100, 249 7/8. — Akcyje bankowe, iedna po 936 1/2 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Podług gazet Ameryki północney, przybył do Zjednoczonych Stanów Józef Loizaga jako nowo mianowany Posel Cesarza Meksykańskiego przy Zjednoczonych Stanach Ameryki północney.

Podług listów z Nowego Orleanu, żółta gorączka ciągle tę kraję wyludniająca, sprzątnęła tam już przeszło 1400 ludzi.

Brazylia i Portugalia.

Listy z Fernambuku z d. 18. Października, umieszczone w gazetach Angielskich, zawierają wiadomości o położeniu Bahii. Gubernator Madeira zdawał się być gotów bronić do ostatniego tego stanowiska, lecz miał tylko 1600 ludzi wojsk Europejskich i nie mógł polegać na mieszkańcach miasta; Xiążę Rejent, teraz Cesarz Brazylijski wzmocnił korpus oblegający, i twierdze tak mocno opasał, że wszyscy zagraniczni kupcy tam znajdujący się, bojąc się szturm i pustoszenia, śpieszyli z oddaniem najkosztowniejszych rzeczy na okręty Europejskie stojące w zatoce.

Hiszpania.

— Z Madrytu d. 29. Grudnia. —

Król potwierdził budżet nadzwyczajnych wydatków, które na wydział wojenny wynoszą 288 milionów 432,667 realów.

Ministrowie nasi nie są iednego zdania względem przymierza z Portugalią. Nadeszła tu urzędowa wiadomość, iż oddział Rojalistów wszedł do Sewilli i rozpościera się bez przeszkody po całej niższej Andaluzji. Liczne oddziały Rojalistów okazują się w pobliżności naszej stolicy, a mieszkańcy La Mancha, są tylko o 4 mile od nas oddaleni.

Niemniej smutne wiadomości przychodzą od wojska Jenerała Miny. Urgel ciągle się trzyma, mężnie broniony przez Romagosę. Mina cierpi wielki niedostatek; żołnierze iego nie mają potrzebnego ubioru. Jeżeli Mi-

na prędko nie otrzyma posiłków, w tym razie nie będzie się mógł utrzymać na swoim stanowisku.

Pułki Bujalanza i Majorka, oraz pułk iazdy Alcantara mają wkrótce nadejść do Ocana; iedni twierdzą, że są przeznaczone na wzmocnienie osady Madryckiej; inni, że ma być utworzony korpus wojska w Somma-Sierra, a inni znowu sądzą, że pułki te w razie napadu Hiszpanii mają rządowi towarzyszyć do Andaluzji.

Zaden myślący człowiek nie może być obojętny na obecne nasze położenie, gdyż dotąd nowa zmiana rzeczy wydała tylko gorzkie owoce. Handel iest nieczynny, rękodzielnie upadły, wojna domowa trwa ciągle, a obecność nie obiecuje nam pomyślney przyszłości. Gdyby mówcom naszym można było wierzyć, nie byłoby szczęśliwszego kraju, jak Hiszpania; a klasa ludzi pomyślnosć swoją na niczem opierających i przywykłych zyskiwać w zniszczeniach i rozruchach, z zachwałą odwagą wyzywa do wojny. Doświadczenie uczy, ile na te mowy zważać należy; lecz najgoręcej sobie życzymy, aby grożąca nam burza szczęśliwie minęła, a powróciła spokojność i bezpieczeństwo.

— Ztamtąd dnia 1. Stycznia. —

Dnia 29. z. m. ukończył się tu zaciąg 29,000 ludzi do wojska. Odbył się spokojnie i porządnie.

Kommissyja kredytu publicznego zdała Stanom sprawę o uchwaloney pożyczce i podała 22 środków do łatwiejszego wypetnienia warunków tej pożyczki, i polepszenia stanu skarbowego. Jednym z tych środków iest, aby cudzoziemiec osiadający w Hiszpanii, i kupujący dobra narodowe, był uwolniony na lat 4 od podatków.

Od kilku dni przybył tu nowy Posel Portugalski, a Pułkownik Freira Andreda po zawartym traktacie, wyjechał na powrót do Lizbony.

Rząd nasz odrzucił plany Jenerała Pepe, który potem wyjechał ztąd do Lizbony.

— Od granic Hiszpanickich d. 31. Grudnia. —

Z dywizyi Francuzkiego Jenerała Antichamp w Bajonie, uwolniono 3000 żołnierzy, którzy czas swój wysłużywszy, powrócą do domu, nie czekając innych, mających przybyć na ich miejsce.

Jenerał Odonnel znalazł wszędzie odpor od Jenerała Torrijos, i korpus iego wkrótce się rozeydzie.

Jenerał Franciszkanów Alameda przybył na nieiaki czas z Madrytu do Bajonny, gdzie Jenerał Antichamp przyjął go grzecznie. Jest

Grandem Hiszpańskim, i posiadał wielkie łaski u Króla Ferdynanda.

Arcybiskup Tarragoński przybył z Perpignan do Tuluzy, a Romanillo wyjechał znowu na granicę.

Dziennik Rozpraw z d. 14. b. m. donosi, co następnie, z okolicy Puycerdy z d. 4. Stycznia: »Mina z częścią wojska stojącego w Belwerze przybył d. 31. Grudnia pod Seo. D. 1. Stycznia wkroczył do miasta, które codziennie bardziéj pustoszone było bombami i kartaczami rzucanemi z twierdzy. Tego samego dnia odebrał wiadomość, że naczelnik Royalistów Miralles przeiął znowu w okolicy Ponsu kilka mulów naładowanych mąką, poczem wydał rozkaz, ażeby eskorty podobnych transportów były liczniejsze. Mozen-Antoni, który, iak wiadomo, z powodu choroby przez długi czas czynnym byđź nie mógł, znowu pokazał się na czele swojego oddziału, znajdujacego się w czasie najpóźniejszym w okolicy Sallentu i Manrezy. Wojsko zobaczywszy go, miało okazać radość najwyższą.« — Każdy to postrzeże (dodaie Dziennik Rozpraw), że nasz korrespondent z Puycerdy, którego rzetelność i wierność znaioma nie donosi o odebraniu Balaguera przez Royalistów.

Francyja.

Dziennik Rozpraw z d. 11. b. m. zawięra uwagi następujące nad Listem okólnym wydany w imieniu Monarchów ku końcu obrad Weronkich:

»Jakie źródło do głębokich uwag nastręcza ten List okólny, wydany przez owe trzy wielkie Mocarstwa do Postów znajdujących się na Dworach Europejskich zagranicznych. Nie ośmielamy się, co do nich, uprzedzać w myślach czytelników, gdyż niektóre uwagi w tym Okólniku zawarte są podobnego rodzaju, że osobom najmniej z rzeczami politycznymi obeznanym usłyszeć nie będą mogły. Głos prawdy, umiarkowania i bezinteresowności od wszystkich bywa zrozumiany, ci nawet, co wszelkie dyplomatyczne odezwy z podeyrzeniem osądzią, tém mniej dokomentowi przez nas wczoraj udzielonemu będą mogli odmówić otwartości, ile, że wystawione tam zasady przez sprzymierzonych Monarchów wszędzie są czynami poparte.«

»Przestaniemy iedynie na uczynieniu niektórych uwag nad temi depeszami, bo naszym jest zwyczajem robić je nad wszelkimi politycznymi przedmiotami.«

»Kongres Weronki wzniecił w wysokim stopniu uwagę Europy. Przyjaciele to-

warzyskiego porządku powinni się byli wszystkiego spodzięwać po charakterze Władców i po wyborze ich Ministrów. Jeżeli widocznemi były znaki niespokojności, pochodziły one od tych iedynie, których obawy sposobowi myślenia współczłonków Kongressu czyniły zaszczyt i wystawiały nowy dowód iego potrzeby. Oto tu chodziło, ażeby gorączkę rewolucyjną uleczyc, spisek szeroko rozgałęziony utłumić, który, gdy w równym czasie okazał się i w nayoddalenszych punktach Europy, towarzyskiéj pomysłności téj piękney części świata groził zagrzebaniem pod gruzami Ołtarzów, Tronów i wszelkich praw opiekuńczych.«

»Nie potrzeba tu przypominać zdarzeń z r. 1820 i 1821, ani, iak płomień, który wybuchnął na wyspie Leon, wkrótce całe Włochy ogarnął, rozprzestrzenił się po Państwie Ottomańskim i spustoszenia swoje zaniósł na tamtą stronę morza do południowey części nowego świata; wszystkie te czyny są wiadome. W powszechnym pożarze naprzód wystąpiła Austria (stawa ta ięć się należy) i pospieszyła uciśnionym Włochom na pomoc; Neapol, Piemont i wszystkie Państwa półwyspu uratowane zostały czynnością ięć gabinetu i ięć wojska.«

»Zwyciężeni, lecz nie obrani ieszcze z odwagi Włoscy Węglarze i towarzysze ich w obcych kraiach, wzięli się do iedynéj broni, której używać mogli, to iest, do broni potwarzy. Ile oni rzecz tę wystawiają, nie pod innym powodem osadziła Austria Neapol i Turyn, iak tylko, ażeby sobie pomoc udzieloną Monarchom Państw tych odplacić stratą ich niepodległości. Jak szlachetnie List ten okólny zbiia to obrzydłe obwinienie: »Żadne ukryte zamiany, żadne rachuby własnych korzyści, ani też żądza sławy, nie przyczyniały się do tego postanowienia, które wskazała iedynie gwałtowna potrzeba r. 1821. Opreć się rewolucyi, zagrozić drogę nieładom, kłeskom i zbrodniom, które chciała zgromadzić i rozpostrzeć na całe Włochy; przywrócić spokój i porządek w tym kraju; opiekę dażć prawym Rządóm, o którą upomnieć się im przystało — o to było wszystko, co zięło myśl Monarchów i na co usiłowanie Swoie obrócili.«

»Czcze słowa! wołają rewolucyoniści. — Zwodnicze obietnice! Lecz ażeby nakazać im upokarzajace milczenie, iuż się rozpoczęło oczyszczenie Piemontu, i w kilku miesiącach uzupełnione zostanie; Neapol uwolniony od znaczney części wojska okupacyjnego; 17,000 Austriaków wraca do rodzinnych siedlisk; i wszystko obce wojsko byłoby kraj ten opuści-

Je, gdyby się było ukończyło urządzenie Napolitańskiego wojska. Sama Austria nalegała na te środki i ułatwiała je. Wydatek na utrzymanie wojska pomniejszał się z jego liczbą. Takież to postępowanie, takie to urządzenie uciemiężającej potęgi, wolność Narodowa i Państw niepodległość znieść chcący? Tą drogą powinna była postępować Austria, ażeby, jak zapewniali zwolennicy rewolucyi, wznieść wielki i niezłomny Trybunał we Włoszech i swoje wyłączone panowanie w kraju tym ustalić?«

»O stosunkach Turcyi i Grecyi wspomniano delikatnie w Okólniku. Cokolwiek myśleć można o niepokojach na Wschodzie, jest niepodobną rzeczą nie zdumiewać się nad pomiarkowaniem Monarchy, który uzbrojony dowodami polityki i ludzkości, mógł użytkować z wielkiego planu, a jednakże poczytał to za rzecz lepszą zniweczyć nadzieje rewolucjonistów, dowódząc im na nowo, że nigdy nie użyje broni swojej ku wspieraniu ich prawideł.«

»Artykuł o Hiszpanii jest także z tą samą mocą i roztropnością ułożony. Stały i stanowczy charakter ogłoszonych w nim środków łagodzi dobrze mniemane i wyrachowane życzenia; szlachetny Hiszpański Naród rozróżniony jest tam od hersztów fałszywych i rozdzielających go, a wola Królewska od postanowień, »którym prawa władza, zamieniona w przymuszone narzędzie zburzenia wszelkich praw i uprawnionych wolności imienia nazywać musi.«

»Jest to upadek prawdziwych, na ustawach, na mądrej posadzie potęgi stosunków ugruntowanych wolności, nad czem wspaniałomyślni władcy tak żywo ubolewają i co spowodowało ich do ich postanowień. Spodziewamy się więc, że tak pomiarkowane rady tak wielkimi poparte środkami, dla Hiszpanii, dla Europy i dla ludzkości w ogóle nie będą bezowocnymi. Ten sam duch zachowania natchnął także list Francuzkiego Rządu do Królewskiego Posła w Madrycie: w sposobie myślenia, w zamiarach, w przekładanych środkach pojednania zgadza się list ten zupełnie z okólnikiem z d. 14 Grudnia. Jeżeli kroki, do których miłośność porządku i dobrze zrozumianego pokoju prowadziła, w skutkach oszukaćby miały, jak karygodnymi byłiby ci ludzie, przez których opór, kroki te zostałyby zniweczone! Dotąd nic nie stracono jeszcze; jeszcze nie wydobyto oręża; Rząd Królewski nigdy tego żałować nie będzie, ie-

żeli ile możności odwlecze się chwila wojny; zawsze starał się oddalić nieszczęścia z wojną połączone, lecz się nigdy ich skutków nie obawiał; wie on, że każdy ze sławą niepołączony pokój, będzie także znajdował się z bezpieczeństwem Francyi w sprzeczności.«

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy. —

D. 23. Stycznia między 6 i 7 godz. zrana N. Cesarz Rosyjski opuścił Stolicę Polski pod nowym w niej pobycie.

Dnia 4. b. m. goniec nadzwyczajny przybył z Madrytu do Posła Hiszpańskiego, i miał przywieść bardzo ważne przepisy dla Posła Hiszpańskiego w Londynie. Xiążę San Lorenzo wystąpił dziś rano gonca do Londynu.

Zbierają tu składkę dla zbiegłych Hiszpanów i Portugalczyków; Xiążę Polignac dał 2,000 franków, Xiążęna Belluno 110 i t. d.

— Z Paryża d. 7. Stycznia. —

W przyszłą Srodę rozpocznie się sprawa między Posłem Hiszpańskim a PP. Ouvrard i Rougemont z powodu ogłoszonej i zbieranej pożyczki dla Rejencji Urgelskiej.

Onegdaj Wice-Hrabia Chateaubriand dał świetną zabawę wieczorną, na której podług Dziennika Gwiazdy, znajdował się także Jenerał Quesada, którego przedstawił dawny jego przyjaciel Jenerał Donnadieu.

W Departamencie Wschodnich Pireneów spadło wiele śniegu. W Fontpelnouse między Villefranc i Mont-Louis śnieg zasypał nawet domy i był na 15 stóp wysoki.

Podług ogłoszonego wykazu ceny chleba na czas od 1go do 31. Lutego 1823 ważyć powinny: bułka montowa po kr. 1/2. łót. 6 6/3 — detto po kr. 1, łót. 13 4/3 — bułka ordynaryjna po kr. 1/2, łót. 9 — detto po kr. 1, łót. 13 — bochenek chleba białego po kr. 1, łót. 27 — detto po kr. 3, funt 2 łót. 17 2/3 — detto po kr. 6, funt 5 łót. 2 6/3 — bochenek chleba świątecznego po kr. 1, funt. 1 łót. 11 4/3 — detto po kr. 3, funt. 4 łót. 2 6/3 — detto po kr. 6, funt. 8 łót. 5 6/3 — bochenek chleba razowego po kr. 2, funt. 3 łót. 11 6/3. — Funt mięsa na cały miesiąc b. kosztuje 2 kr. w M. K.

O zachowaniu tego wykazu przekonać się można na wadze ku temu pod ratuszem wystawioncy; oraz zwywa się każdego, by wykroczenie przeciw taryfie donosił, a przez zatajenia imienia, przyzwolony odbierze nagrodę.